

Лук'ян Кобилиця

Юрій Федькович

Було колись в Буковині —
Добре було жити.
Не знали ми, що то біда
Та що то тужити.
При кобзині зійшла днина,
При скрипочці нічка;
А вна собі молоденька,
Як у траві чічка.
У батенька у Стефана,
В Волощини неньки
Пробувала. Не спиняли,-
Що багло серденько,
Що хотіла, те й робила:
Гуляти — гуляла,
А хотіла рано встати,
То рано вставала.
А хотіла попіспати
В шовкових перинах,
То ненька старенькая
На пальцях ходила,
Журилася, молилася,
Двері підливала...
На острішку в'ють голуби,
Вона їх вмовляла:
"Не гудіте, голубочки,
На побитій хаті,
Не будіте мою дочку
В тисовій кімнаті,
Бо я знаю, коли маю
Донечку будити..."
Не плач, серце Буковино!
Що ж мусиш робити,
Коли така уже доля
Твоя на сім світі...
Батько помер, неньку вбили,
А сироти-діти
Розібрали добрі люде

Нібито за своє:
Одну турчин, другу москаль,
Тебе, серце моє
Буковино, на аркані
Повів німець з Відня
В свою глуху Німеччину,
Головонько бідна!
Та й запродав ляшкам-панкам
У другу неволю...
Буковино, серце моє,
Лишенько з тобою!
Шумить, летить наш Черемуш
Кровавий у море.
А могили берегами
Чорніють, як гори:
Кого ляхи замучили,
Кого утопили,
А хто не ждав, поки втопя,
Сам скочив у хвилю.
Сумно зарув² наш Сокільський³,
Голосить Сучава⁴:
"Сини мої нещасливі,
Нащо ваша слава,
Нащо думка козацькая,
Батьківська воля,
Коли усі погинете
У ляцькій неволі!...⁵
Сперли ліси, сперли пашу,
Дров ні хворостини,
Ваші жінки, ваші діти
Від студені гинуть.
А з-під вас ся поточили
Кровавії ріки —
Сини мої, сини мої,
Пропали навіки!
Навіки-сте запродані
У панську неволю,
А нікому уступитись
За праведну волю".
Уступався Юрій Гінда —
Нема го на світі;

Уступався Поколіяб-
Пішов в землю жити.
Обізвався Кобилиця:
"Гори мої сині,
Або я вас вирятую,
Або за вас згину!"

Стоїть місяць серед неба,
Нікому не світить;
Русалоньки не виходять
На берег ся гріти;
Тільки сови посідали
Собі на коморі,
Та хтозна-що межі собов
Потихо говоря.
Може, собі нагадують,
Як колись-то було
На волоській Буковині?
Було, та минуло!
А може, вни говорили
Про руські соколи:
Чи муть вни ще гнізда вити
На тім Довгім полі?
Святий знає,— я не знаю...
Сердечко щось мліє...
Ходім ліпше подивитись,
Що в Плоскім⁷ ся діє.
Сидить Лук'ян кінець стола,
На руки схилився; .
Сидять кругом депутати⁸,
Кождий зажурився.
Вернулися сеї ночі
Від цісаря з Відні,-
І там нема порадоньки
Головоньці бідній...
Цісар сидить на стільчику
Та в картах ся грає,
А ті гори буковинські
Нехай пропадають!..

Нехай пропадають, нехай погибають!

Коби таки вигиб увесь руський рід!
Так німці си нишком у Відні гадають
Та риють великий, великий нам гріб.
Копайте, панове! Копайте, здорові!
Хто яму копає, собі їй копає.
Не тому могила, кому їй зробили,
А тому, кого в ню відтак поховають.

А ми підем з топірцями
В зелену діброву,
Та витешем домовину
Велику, кедрову,
Та пішлемо до цісаря
В німецьку столицю...
А самі ся подивимо,
Що наш Кобилиця
Молоденький поробляє,
Та що його гості
Депутати собі діють
В хаті на помості?

Скочив Лук'ян із-за стола:
"А сором-бо, браття,
А сором-бо журитися
У гуцульській хаті!
Наші батьки не журились,
Та й нам ще не конче
Журитися! Наша правда
Велика, як сонце!..
Ми не платим цісарщину⁹,
Щоб німці з-за того
Справляли нам кайданнячко
На руки, на ноги.
Ми не даєм до прийому¹⁰
Сини наші бідні,
Щоби цісар бенкетував
За них собі в Відні.
Не так, браття депутати!
Він цісар для того,
Аби правду святу беріг,
Як бога святого,

Аби нарід ущасливить,
А не закопати!
Ану, хлопці, ану живо
Коня осідлати
Мені мого вороного!
Що буде, те й буде,
А я їду в Угорщину
До міста до Буди¹¹.
Угре волю добувають,
Поможуть і нашу.
А ви стада воронії
Женіте на пашу.
А як прийдуть з Угорщини
Від мене вам вісті...
Тоді треба, пани-браття,
На коники сісти...
А де тепер наш Черемуш
Глибокий ся точить,
Там мусить кров поточитись,
Панове-молодці!
А тепер ми з карим стадом
В зелені діброви!
Поки верну з Угорщини,
Бувайте здорові!"

1 Побитий — вкритий ґонтом (дахом).

2 Зарув — заревів.

3 Сокільський —гора над Черемошем.

4 Сучава — назва ріки й міста на ній.

5 У ляцькій неволі — у польсько-шляхетській неволі.

6 Юрій Гінда, Поколія — ватажки карпатських опришків. Першому з них Федькович присвятив поему під назвою "Юрій Гінда".

7 Довгополе, Плоске-назви буковинських сіл, де діяв Лук'ян Кобилиця..

8 Депутати-селяни, обрані до австрійського парламенту влітку 1848 р.

9 Цісарщина — державний податок.

10 Даєм до прийому — посилаємо рекрутів до австрійської армії.

11 Буда — назва старовинної частини Будапешта.